



KOT

KUNST OMKRING TROLDEN
NR.4, 23. ÅRGANG, NOVEMBER 2015

K.O.T. - Kunst omkring Trolde udgives i samarbejde mellem Museums- og Kunstforeningen for Vejen og Omegn og Vejen Kunstmuseum. Bladet udkommer fire gange årligt.

Redaktion: Gunna Kjelstrøm
og Teresa Nielsen

Lay-out skabelon:
www.helle-jensen.dk

Tilrettelæggelse:
Frederik Madsen

Oplag: 1500 stk.
Abonnement: Medlemmer af
kunstforeningen får bladet tilsendt.
Bladet ligger fremme på museet
og sendes til museets samarbejds-
partnere.

Museums- og Kunstforeningen
for Vejen og Omegn
www.vejenkunstforening.dk

Formand: Anker Ulsdal
Vester Alle 84
6600 Vejen
tlf. 61713654
anker@ulsdal.dk

REDAKTØRER
Gunna Kjelstrøm
Engparken 6, 6580 Vamdrup
tlf. 29663896
gunna.kj@gmail.com

Teresa Nielsen
Vejen Kunstmuseum
Østergade 4
6600 Vejen
teni@vejen.dk
www.vejenkunstmuseum.dk

INDHOLD

Nyt fra Vejen Kunstmuseum, Justitia, side 3

Forskning til fods, side 4

SAXBO-nedtællingsfortællinger, side 6

Efterårsferie og Mønsterbordet i Skibelundsalen, side 7

2016 - japanske træsnit og Ingrid Vang Nyman, side 8

Ordinær generalforsamling, side 10

Udstilling - Mary Lou Nørgaard, side 11

Kunstprojektet Middagsselskabet, side 12

Sophus Claussen "Frøken Regnvej", side 15

Irsk folkemusik - "Full Circle", side 16

Gustav Klimt og Jugendstilen i Wien op til 1918, side 17

Gudrun Hasle "Dem der kom før mig", side 18

Niels Skovgaard - et par lysestager til samlingen, side 20

Juletræet-2015 på Vejen Kunstmuseum, side 23

Forsiden

En detalje af Gudrun Hasles hyldest til de kvindelige kunstnere, der skabte de store udstillinger i 1895 og 1975. Her ses hendes gengivelse af det røde kryds, som Lene Adler Petersen satte på plakaten til kvinderens udstilling på Charlottenborg i 1975. Se og læs mere om Gudrun Hasles værker på side 18-19 her i bladet.
Foto: Pernille Klemp.

Indmeldelse af nye medlemmer til Museums- og Kunstforeningen for Vejen og Omegn kan ske på Vejen Kunstmuseum, Østergade 4, 6600 Vejen, tlf. 79 96 69 40 eller på mail: pv@vejen.dk

Af Teresa Nielsen, museumsleder

Vejen Kunstmuseums hjerte er Skulptursalen, der er viet til Niels Hansen Jacobsens skulpturer. I løbet af oktober er der sket noget nyt – en 71 cm høj bronzestatue har fået plads ved døren ind til billedhuggerens stuer. Skulpturen blev købt på auktion torsdag den 15. januar 2015. I mellemtiden har den været hos konservatoren og har fået sin egen skræddersyede sokkel. Figuren er ingen steder omtalt i litteraturen om billedhuggeren. Han har hverken vist den på Charlottenborg eller hos sammen slutningen De frie Billedhuggere, hvor han udstillede fra 1905 til sin død.

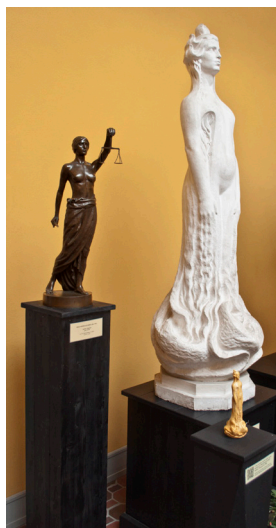
Skulle man uvidende knytte en dansk billedhuggeres navn til skulpturen, var det mest nærliggende at pege på fx C.J. Bonnesen. Umiddelbart ligner den halvstore figur mest af alt en fransk salonskulptur – og ligger i modelleringen et godt stykke fra Niels Hansen Jacobsens symbolistiske hovedværker som "Skyggen" og "Militarismen".

Signaturen på den store statuette minder om den, han gjorde brug af på fx "Døden og Moderen" fra 1892. Modelleringen af de nøgne fødder er også klart i slægt med Dødens fødder samt dem, han modellerede på "Vinranken" fra samme år. Mens Hansen Jacobsen i sine hovedværker arbejder med en subtil subjektiv symbolik, er Justitia-figuren atypiske ved at være forsynet med en klassiske ikonografi. Hun står med vægten og sværdet, de traditionelle symboler, hvormed hun kan afveje synderne og eksekvere straffen.

Gengivelsen af Justitias nøgne overkrop minder om modellerin-



Niels Hansen Jacobsens Justitia er udateret. Den kom til samlingen i januar 2015.



I Skulptursalen står nu Niels Hansen Jacobsens hidtil ukendte statuette af Justitia.

Nedenfor ses Hansen Jacobsens keramiske portæt af Berthe. Hun er kun stentøj til halsen. Skuldre, krave og plint er udført i to slags træ.

gen af "Vinranken", hvor overfladen dog er knap så glat. Mest i slægt med denne skulptur er "Den ukendte Stjerne", der i 1895 blev vist på Charlottenborg og i 1898 stod på Salon Nationale des Beaux Arts i Paris. Med sin subjektive symbolverden af svanefigur, påfuglekroner og stiliserede stjerner kan den være inspireret af Camille Flammarions tekster om liv i det ydre rum. Skulpturen kom som gave til Statens Museum for Kunst, men har været deponeret på Vejen Kunstmuseum siden 1960'erne.

Justitias hoved synes særlig stærkt at pege på Niels Hansen Jacobsen som ophavsmand. Det lidt kantede, næsten mandhaftige ansigt med den klare midterskilning minder om "Berthe", der på Verdensudstillingen år 1900 i Paris bl.a. blev købt i en maskeudgave til Museum für angewandte Kunst i Frankfurt. "Berthe" blev fremstillet i form og var et af de keramiske værker, som han lavede i flest eksemplarer. Med hals og skulderparti blev en version købt af "Skulpturforening", som C.L. David grundlagde. I bortlodning blev den vundet af Herman A. Kähler og ses på fotos fra hans stue. Der er fire udgaver af "Berthe" på Vejen Kunstmuseum – en i gips og tre i stentøj, hvoraf den ene har skuldre og plint i to slags træ. Den er på højde med det bedste, der blev lavet i Paris i 1890'ernes afsøgning af materialekombinationer.

Justitia viser en hidtil spinkelt dokumenteret side af billedhuggerens virke – hvordan hans unikke symbolistiske værker blev til i forlængelse af tilegnelsen af et traditionelt billedhuggerformsprog, den naturalisme, som han blev skolet i på Kunstakademiet i København.



Forskning til fods

Internettet kan være en velsignelse, når det etablerer uventede forbindelser. Men det kan nu engang kun vise det, der er indtastet/scannet, og der er endnu enorme mængder af oplysninger, som man må opsøge på anden vis – eller ganske tilfældigt støde på. Lad os kalde denne disciplin for forskning til fods.

I forlængelse af åbningen af Jean René Gauguin-udstillingen i Roubaix i februar 2014 var jeg i nabobyen Lille. På det mægtige Musée des Beaux Arts traf jeg kunsthandler Jørgen Dalgaard, der begejstret fortalte, at

der på l. sal var et stykke keramik af Niels Hansen Jacobsen. Vantro spurgte jeg, om det dog ikke snarere var et stykke, der mindede om? Nej. Og så fulgte anvisninger på at finde vej. Se, dér på første sal i en vitrine med fransk keramik står en vild og uregerlig Niels Hansen Jacobsen stentøjskrukke indkøbt af det franske museumsvæsen på Verdensudstillingen år 1900 – fantastisk! Tilfældigheder – som da Hansen Jacobsens Forårsmaske dukkede op på facaden af billedhugger Emil Wikströms bolig i Finland – fik sat nye perspektiver på Pariser-mottagelsen af Niels Hansen Jacobsens værker. Det ser ellers ud til især at have været de tyske indkøbere, der gik til billedhuggeren, der er repræsenteret på Museum für angewandte Kunst i Frankfurt og i samlingerne i Leipzig og Dresden. Tilskyndelsen kan være kommet fra Justus Brinckmann (1843-1915), den legendariske grundlægger af Museum für Kunst und Gewerbe i Hamborg, der opbyggede en samling af Niels Hansen Jacobsens skulpturelle keramiske værker.

I foråret 2015 gik turen til Slovenien med et smut til Trieste. Dér skulle et gammelt ønske gå i opfyldelse – endelig at stå ved billedhugger Rudolph Tegnens gravmæle sat over en af arkitekt Hummels slægtninge. Forsynet med navnet Cimitero di San Anna, lykkedes det med god hjælp fra en effektiv italiensk embedsmand at få lokaliseret værket på den gigantiske kirkegård. Det skete ret nøjagtigt 20 år efter, at mit katalog over billedhugger Rudolph Tegnens skulpturer ved en reception på Glyptoteket blev præsenteret den 6. april 1995. Den dag talte Henrik Wivel om Brandes' betydning for Ru-



Ovenfor ses en amatøroptagelse af den Niels Hansen Jacobsen krukke, der år 1900 blev købt til Musée des Beaux Arts i Lille, Frankrig.

Til venstre ses på San Anna-kirkegården i Trieste i hvid marmor den samme figur, som Rudolph Tegner udførte i bronze til moderens gravsted i Helsingør. I marmor findes samme relief på Glyptoteket i København - sat som minde over brygger Carl Jacobsens hustru.

VEJEN KUNST MUSEUM

Praktisk

Det sker

Værker

Museet

Presse

Børn & Unge

15 SAXBO-ndtællingsfortællinger

Som noget helt nyt har Vejen Kunstmuseum på vej mod lukning af SAXBO-udstillingen opfundet en særlig slags nedtælling – som et omvendt kalenderlys. Dag-for-dag fra den 1. til den 15. november følger her 15 små fortællinger om udvalgte værker og begivenheder forbundet med afholdelsen af SAXBO-udstillingen. Her kommer beretninger om uventede oplysninger, særlige besøg og udvalgte indlån til SAXBO-udstillingen. Den har fået en fin modtagelse med helsidesomtaler i den nationale presse og overvældende respons fra gæsterne, hvoraf mange er rejst langvejs fra.

[Klik her til udstillingsoversigtens indgang til SAXBO-udstillingen og databasen](#)

Den 9. af 15 SAXBO-fortællinger:

Eva Stehr-Nielsen – SAXBOs chefdesigner

I juni 1932 tog kemingenier Nathalie Krebs en beslutning, hvis langtrækkende konsekvenser hun næppe selv straks gjorde sig klart. Håndplukket fra Kunsthåndværkskolen ansatte hun den lidt over 15 år yngre Eva Vilhelmsen (1911-1976). I 1935 gift med billedhugger Olaf Stehr-Nielsen, der blev virksomhedens "chefdesigner".

Eva Vilhelmsen startede i 1930 på skolen i samme kuld som bl.a. Chr. Poulsen og Gertrud Vasegaard – og året efter hende startede Edith Sonne Bruun, der siden også blev ansat på SAXBO. Ved Nathalie Krebs' 80-års-udstilling i 1975 på kunstmuseet i Ålborg afslørede Eva Stehr-Nielsen, at hun faktisk formelt aldrig afsluttede uddannelsen. Eksamenarbejdet var der dog ikke brug for. At valget var det helt rette, afslørede straks.

Allerede i 1933 viste Eva Stehr-Nielsen på SAXBOs udstilling i Stockholm to af værkstedets mest karakteristiske produkter – den kuglunde tepotte og spaltekanden. De blev produceret i to størrelser og med tiden blev spaltekanden lavet i en stillet produktion, hvor betroede medarbejdere som Edith Sonne stod for den sikre samling af delene.

Spaltekanden er SAXBOs bedst kendte værk. Den var i produktion fra 1933 til værkstedets lukning i 1968. Den 19 cm høje kande er lånt fra privateje.

I formgivningen af både spaltekanden og tekanden, der begge er lånt fra privateje, gør Eva Stehr-Nielsen brug af et beslåget greb, når hun spalter formen, der bliver kandelens hældelid.

Spaltekandens og tekandens raffinerede former blev snart klassikere og var i produktion helt frem til værkstedets lukning i 1968. Spaltekandens form opstod ved en unik udnyttelse af en drejet høj smalle hals, der skæres igennem. Den ene del bukkles frem som hældelid, mens den anden del bukkles bagover og ned mod kanden som hank. På tekanden udnyttes et beslåget greb. Den kortere tudt ovenstående danner det ene øje til fæste for tekandens hank.

Det symboliske samspil mellem ønskerne fra værkstedets leder, Nathalie Krebs, og af

dolph Tegner, Niels Hansen Jacobsen og de kunstnere, der mødtes i billedhuggerens atelier i Paris. Men hvorfor talte Wivel netop dér? For i baggrunden står det minde, som brygger Carl Jacobsen valgte at sætte over sin elskede hustru: I en blankpoleret sort ramme ses en snehvid marmorversion af det relief, som Rudolph Tegner modellerede i 1899 til sin mors grav på Helsingør Kirkegård, hvor det står i bronze. En gipsudgave findes på Statens Museum for Kunst – og en marmorudgave kan man opsøge, om turen går til Trieste!

SAXBO-ndtællingsfortællinger

Som noget helt nyt har Vejen Kunstmuseum fra den 1. til den 15. november i forbindelse med lukning af SAXBO-udstillingen opfundet en særlig slags nedtælling – som et omvendt kalenderlys. Dag for dag har interesserede kunnet følge 15 små fortællinger om udvalgte værker og begivenheder forbundet med afholdelsen af SAXBO-udstillingen. Det har været beretninger om uventede oplysninger, særlige besøg og udvalgte indlån til SAXBO-udstillingen, der fik en fin modtagelse med helsidesomtaler i den nationale presse og overvældende respons fra museets gæster, hvoraf mange kom langvejs fra.

Fortællingerne er fortsat tilgængelige på museets facebook-side og som en del af SAXBO-afsnittet på www.vejenkunstmuseum.dk, hvor data-

basen over værkstedets produktion lever sit videre liv med tilpasning af søgefunktioner og en løbende tilførsel af flere værker. Private opfordres til at være med og gøre brug af inddateringsfeltet. Alle bidrag kan være med til at optimere Vejen Kunstmuseums forskning i SAXBO – forberedelser til den store bog om værkstedet.

Efterårsferie og Mønsterbordet i Skibelundsalen

I efterårsferien var Vejen Kunstmuseums Atelierloft omdannet til en Astro-Botanisk-Bygge-Legeplads, hvor store og små



gæster lavede film. De blev gemt dag for dag og kan ses på museets hjemmeside. Der kan man også se de film, der blev lavet i Skibelundsalen, hvor der var fri leg for nysgerrige i alle aldre. Specialfremstillede laserskårne mønsterbrikker af træ i toner af gul, rød og blå – hvor alle elementer "taler sammen" på mindst én led – kan kombineres på uendelig mange måder... selv af dem, der betyder, at de er helt uden kreative evner! Som altid, når børnefamilier og engagerede bedsteforældre går i gang, springer gode ideer fra den ene til den anden. Under de to kameratepladser voksede vildere og vildere film frem med mønstre lag på lag, der gradvist voksede/blev skrællet af.



Produktionen af mønsterbrikkerne tog afsæt i den naturvidenskabelige gåde, at atomstrukturen i langt de fleste faste stoffer er ordnet i de logiske 4- eller 6-kantede gitre, men en lille gruppe stoffer – kaldet quasikrystaller – falder uden for denne logik. De ser ud til at være ordnet i 5-kantede gitre. Men hvordan skulle det være muligt? Alle, der har prøvet at dække en flade med femkanter ved, at puslespillet ikke går op uden huller.

I museets efterårsferie-workshop kunne man med web-cam optage to slags stop-motion-film: På Atelierloftet blev de lavet med udklippede motiver og i Skibelundsalen var mønsterbrikkerne omdrejningspunktet. Familierne blev helt opslugt, når de opdagede de mange muligheder!

Matematikeren og fysikeren Roger Penrose (født 1931), der som ung brevvekslede med billedkunstneren M.C. Escher (1898-1972), fandt i 1970'erne frem til to mønsterdele "pilen & dragen", der dannes ved en underdeling af femkanten, og som til sammen kan dække fladen uden huller. Penrose-mønstret er særligt ved, at pakningens system ikke gentager sig. Pilen og dragen skal hele tiden kombineres på nye måder, for at få helheden til at gå op. To kloge hoveder opdagede i 2007 at Penrose-mønstret passede i de ældgamle islamiske girih-mønstres geometri, der med fem elementer også kan dække en flade uden slip. Som en sensation blev opdagelsen omtalt i det toneangivende tidsskrift "Nature": Kendte det 14. århundredes islamiske håndværkere de geometrier, som indtil 1970'erne var en gåde for naturvidenskaben?





I forlængelse af efterårsferien har museets forvalter, Frederik Madsen, bygget Mønsterbordet. Det har fået plads i Skibelundsalen og er specialbygget til at give plads til lageret af brikker og en flade at bygge på. De skårne finérbrikker er tonet i tre "familier": 1) De gullige er tre- og sekskanter. 2) De røde er forbundet med 45 og 90 graders vinkler. 3) De blå knytter an til fem- og ti-kanter inklusive Penroses drager og pile.

Udstillinger i 2016 - japanske træsnit og Ingrid Vang Nyman

I forlængelse af Gudrun Hasle-udstillingen (se omtale her i bladet) vises fra den 12. marts til den 24. juli en udstilling med japanske træsnitsbøger fyldt med "ukiyo-e" – der betyder "billeder fra den flydende verden". Her ses det japanske hverdagsliv i fx teaterverdenen, hos geisha'erne, krigerne, ude i landskabet eller tæt på insekter, dyr og blomster. Fra privateje lånes hovedværker af Hokusai, Hiroshige, Utamaro, Utagawa Kuniyoshi, Harunobu og bøger illustreret af kunstnere såsom Ogata Korin, hvis navne måske er mindre kendte i den brede offentlighed, men hvis værker er store billedoplevelser. Med deres klare konturer, enkle farveflader og helt anderledes gengivelse af rumlighed blev de japanske træsnit i 1880'ernes Europa en øjenåbnende inspiration for kunstnere som van Gogh, Gauguin og hele hans kreds af Nabi'ere – inklusive danskerne J.F. Willumsen og Mogens Ballin.



At japanske træsnit vises på Vejen Kunstmuseum i foråret 2016 skyldes, at den japanske kunst og særligt de japanske træsnit var en af de vigtigste inspirationskilder for kunstneren Ingrid Vang Nyman, hvis mest berømte illustrationer er de udødelige, evigt aktuelle billede af barnerebellen Pippi Langstrømpe. Den udsøgte samling af japanske træsnitsbøger vil være med til at skærpe museets gæsters sans for og viden om japansk billedkunst inden sceneskiftet:

Søndag den 21. august 2016 – nøjagtig på Ingrid Vang Nymans 100-års dag åbner Vejen Kunstmuseum en stor retrospektiv udstilling, der kortlægger denne danske kunstner, hvis slægt har betydet så meget for det moderne Vejen gennem især hendes bedstefar, grundlæggeren af Alfa Margarine, se-



På side 8 er gengivet to japanske træsnit - og dog: De er begge Ingrid Vang Nymans omhyggelige kopier af Hokusai-mesterværker. Den asiatiske verden dyrkede hun i både direkte gengivelse og i fri sammenstilling som her til venstre. Nedenfor ses hendes ikoniske billede af Pippi Langstrømpe i originalforlægget til en bogforside. Alle fire værker tilhører Vejen Kunstmuseum. De er kommet til samlingen som gaver fra slægten.

nere nationalbankdirektør Johannes Lauridsen. Selv om de færreste kender hendes navn, har hendes indflydelse været mindst lige så stor som hans. Uden nødvendigvis at kende navnet kom hendes markant anderledes illustrationer til stærkt at påvirke den svenske og den nordiske børnebog – fra det artige og velkendte i den gamle verden af “Tante Grøn, tante Brun og tante Lilla” til den anarkistiske Pippi. Vel er hun Astrid Lindgrens fortælling, men det evige liv til billedet af pigen med de stride røde fletninger, hesten og aben Hr. Nilsson er så absolut Ingrid Vang Nymans fortjeneste. Det er stort set uset, at en børnebogsillustration kan holde sig frisk og levende 50 år efter lanceringen. Det klarer Pippi Langstrømpe fortsat til glæde for nye generationer af læsere og billedkiggere. Tankevækkende er det også at se, at illustrationerne med tiden er kommet til at fylde mere og mere – og nåede inden Ingrid Vang Nymans død også at komme som tegneserier! ■





ORDINÆR GENERALFORSAMLING

Museums- og Kunstforeningen for Vejen og Omegn

Tirsdag den 26. januar 2016
kl. 19.30 på Vejen Kunstmuseum

Dagsorden:

1. Valg af dirigent

2. Formandens beretning

3. Kassererens beretning

4. Fastsættelse af kontingent for 2016

Nuværende: 175 kr. pr. medlem

5. Indkomne forslag

Skal være formanden i hænde senest tirsdag den 19. januar 2016

6. Valg til bestyrelsen

På valg er:

Pernille Vestergaard - modtager genvalg

Claus Jacobsen - modtager genvalg

Gunna Kjelstrøm - modtager genvalg

Anker Ulsdal - modtager genvalg

7. Valg af suppleanter

Følgende er på valg:

Kirsten Engel Sørensen og Bodil Meinecke

Begge modtager genvalg

8. Valg af revisor

Følgende er på valg:

Jan Jepsen - modtager genvalg

9. Valg af revisorsuppleant

10. Orientering om Vejen Kunstmuseum

Museumsleder Teresa Nielsen orienterer

11. Eventuelt

Herefter kaffebord med kage samt bortlodning af gevinster, som bliver udstillet i Danske Bank i ugerne op til generalforsamlingen. Generalforsamlingen vil naturligvis blive krydret med en sang eller to. ■



MALERIUDSTILLING AF MARY LOU NØRGAARD

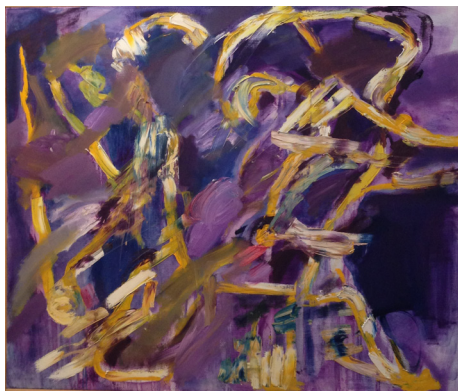
Kunstforeningens udstilling på Vejen Bibliotek, 15. februar - 14. marts

Mary Lou Nørgaard er født i Redlands i Californien 1936, men er nu bosiddende i Gjerndrup ved Brørup. Hun er uddannet på Los Angeles County Art Institute i 1956, tog B.A. på Scripps College, Claremont i 1958 og var elev af David W. Scot, Planning Consultant, National Gallery of Art, Washington D.C. USA.

Hun har modtaget legater og været på studierejser til Italien, Spanien og Frankrig samt rejst på den Transsibiriske jernbane.

Fra disse rejser henter Mary Lou Nørgaard bl.a. sin inspiration. lagttagelserne omsættes til farverige billeder med organiske former.

Mary Lou Nørgaard har udstillet på censurerede udstillinger, gallerier og i kunstforeninger. Hun har også haft ansvaret for mange udsmykningsopgaver. ■



Jette Gejl Kristensen (t.v.) og Nivi Petersen er i Skibelundsalen ved at stryge den mægtige dug til det 12-kantede bord.



MIDDAGSSELSKABET

Skibelundsalen dannede tirsdag den 3. november 2015 rammen om kunstprojektet Middagsselskabet. I anledning af 100-året for kvindernes valgret var 12 medlemmer af Vejen byråd inviteret til en middags-samtale om ligestilling 1915-2015. Deltagerne var i alfabetisk rækkefølge: borgmester Egon Fræhr, Claus Grimm, Bent Jørgensen, Klaus Kildemand, Malene Kaisen Nielsen, Henny Schøler, Bodil Staal, Vagn Sørensen, Niels Therkildsen, Morten Thorøe, Grethe Tofterup og Anker Ulsdal.

Bestikket og dugen er lavet af Jette Gejl Kristensen. Hver plads er en opsummerende afkodning af de forskellige typer skjorter, kraver, slips, jakker og revers, der ses på fotocollagen fra 1915 af Rigsdagens mænd.



Her er alle repræsenteret – fra de helt åbne, næsten slipseløse jakkesæt til de højt tilknappede med høje, stive flipper. Porcelænsservicet er udtænkt og fremstillet af Sophus Ejler Jepsen.

Om projektet fortæller kunstnerne: "Med begivenheden Middagsselskabet fejrer vi de første officielle feminister i Danmark, som for 100 år siden gav den almene valgret fri til alle myndige danskere. Middagen, borddækningen og bordets udsmykning tager udgangspunkt i et billede af Rigsdagens mænd i 1915. Under middagen beder vi de aktive politikere diskutere, hvordan den demokratiske arv for ligestilling i samfundet kan videreføres. Vi serverer spørgsmål sammen med 5-6 retter mad, som er komponeret, så de får snakken til at flyde. Maden fremstilles af Jette Gejl Kristensen. Publikum får, i et begrænset antal, adgang til at opholde sig diskret i baggrunden og lytte med. Til det sidste spørgsmål åbnes der dog op for dialog med publikum. Vi ser frem til en spændende og debatrig aften i helt andre rammer og på en helt anden måde, end der normalt debatteres – og om et emne, som sjældent fylder ret meget ved de almindelige politiske møder."

Kunstnerisk forholder projektet sig – i en helt personlig, moderne nytænkning – til et hovedværk i den moderne kunsthistorie, amerikaneren Judy Chicagos berømte "The Dinner Party". (https://da.wikipedia.org/wiki/The_Dinner_Party) Hendes trekantede opdækning præsenteredes for offentligheden i 1979 og er siden set af millioner. Målet var på symbolsk vis at synliggøre kvindelige kunstneres vilkår. "The Dinner Party" er et færdigt skulpturelt værk til ren beskuelse.

Den personlige invitation til de 12 udvalgte byrådsmedlemmer til middagsselskabet var helt anderledes tænkt og udformet. Rammen er et specialfremstillet 12-kantet bord, der samler gæsterne om måltidet

Fra venstre mod højre ses det opdækkede bord, kunstnerne og deres assistenter, der holder rådslagning og slutteligt 12 medlemmer af byrådet, der den 3. november indgik som en del af værket i en samtale om ligestilling 1915-2015.





På Jette Gejl Kristensens dug, der er smykket med en "mapping" af herrenes tøj i 1915, står Sophus Ejler Jepsens unikke porcelænsservice.

og samtalen. I stedet for at være et færdigt statement, er værket skabt med plads til interaktion – i et ønske om dialog. Frem for som i 1979 rent at fokusere på kvinder, er invitationerne sendt ud til et repræsentativt udvalg af kvindelige og mandlige byrådspolitikere i et skridt på vej mod en fælles løsning. Værket er skabt som en uformel ramme om meningsudvekslinger om et emne, der i allerhøjeste grad fortsat er stærkt relevant.

På Vejen Kunstmuseum ligger det kunstneriske projekt flot i forlængelse af, at museet i 2015 har haft særligt fokus på de kvindelige kunstnere i museets samling, i mønstringen af Nathalie Krebs' SAXBO-stentøj samt i to fokuspræsentationer i Keramiksamlingen af Cathinca Olsen og Karen Hannover. Tilmed har museet på en bevilling fra Ny Carlsbergfondet stået bag projektet www.kk15.dk, hvor konkrete tal for de kvindelige kunstneres repræsentation i de statsanerkendte jyske kunstmuseers samlinger kan ses. De faktuelle oplysninger kan fremover danne afsæt for samtaler og handling i forhold til også at få de kvindelige kunstnere skrevet med ind i den danske kunsthistorie. ■

SOPHUS CLAUSSEN: "FRØKEN REGNVEJR"

Marionetteater for voksne, søndag den 22. november kl. 15

I september 2015 havde J.F. Willumsen-samlingen på Herregården Od- den urpremiere på en gendigtning af Sophus Claussen-stykket i anled- ning af 150-året for Sophus Claussens og Carl Nielsens fødsel og fordi Willumsen var med ved den oprindelige premiere. En anden medvir- kende dengang var Karen Topsøe. Med giftenavnet Hannover er hen- des fajancer i år aktuelle i Keramiksamlingen på Vejen Kunstmuseum.

Digteren Sophus Claussen var 25 år, da han skrev "Frøken Regnvejr". Komedi på vers om kærlighedens veje og vildveje veksler mellem lyriske passager og daglig tale. To unge studenter og deres kammerat holder ferie i det fiktive Åsum, hvor de møder tre piger. Caty og hen- des to kusiner Laura og Wilhelmine, kaldet Mus, går ture i sommernat- ten sammen med de tre unge mænd. De flirter, kommer på kant og finder atter sammen.

I december 1894 besluttede Willumsen, Carl Nielsen og Claussen at opføre stykket som en marionetforestilling. Willumsen lavede minia- turescenen og dukkerne, Harald Slott-Møller malede fortæppet og Carl Nielsen stod for musikken. Ved opførelsen medvirkede også An- ne-Marie Carl Nielsen, ægteparret Slott-Møller og kunstkritikerne Emil Hannover og Charles Been. Rollen som Caty tilfaldt Karen Topsøe/ Hannover, som Sophus Claussen håbløst havde forelsket sig i under sit ophold i Paris.

Seks medvirkende fra Skørping Marionetteater står bag scenen. Jør- gen Bing fra Vendsyssel Teater har instrueret dukkeførerne og ind- talingen af de tre pigeroller med skuespillerinderne Sidsel Siem Koch, Nanna Buhl Andersen og Anne Reumert. Selv læser han den mandlige hovedrolle. Lydtek- niker Michael Sørensen, Vendsys- sel Teater, stod for optagelsen af stemmer. Asta Fog Larsen, Skør- ping Marionetteater, har redigeret lydsidens spil mellem replikker og reallyd, som foreskrevet af Sophus Claussen i regibemærkningerne. Udvælgelsen af teksterne er gjort af kunsthistoriker Troels Ander- sen. ■



En samling af Karen Hannovers fajancer er årsagen til, at Sophus Claussens "Frk. Regnvejr" gæster Vejen Kunstmuseum. Dette stykke er lånt fra privateje.

**Billetter à 100 kr.
kan købes i forsalg
på museet og ved
forestillingen.**

Skørping Marionetteater har spe- cialfremstillet dukkerne til "Frøken Regnvejr".





FULL CIRCLE – IRSK FOLKEMUSIKDUO

Koncert fredag den 5. februar 2016 kl. 19.30

I vintertiden har kunstforeningen i Vejen tradition for "Folk i februar", en hyggeaften med folkemusik og en let anretning i pausen.

I år underholder duoen Full Circle. De spiller irske folkemusik, men de mestrer også den amerikanske folk, blues, swing, country, western og ballader, så måske får vi i tillæg et par smagsprøver fra det repertoire.

Zourab Chatberachvili – guitar-, banjo- og mundharpevirtuos
Zourab er uddannet på et af Ruslands bedste konservatorier med udmærkelse. Han tog 3 års pædagogisk overbygning på konservatorieuddannelsen og er nok en af de guitarister i Danmark, der mestrer flest stilarter. Han er flere gange udråbt som bedste musiker på festivals og er en fremragende kunstner, der spiller i den absolutte elite og underviser i musik på konservatorieplan.

Tom Gottenborg – sanger og guitarist

Tom er en musiker, der har mere end 25 år på bagen som professionel, og som har spillet med folk som Lars Lilholt, Johnny Madsen og Allan Olsen. Han har fået den irske musikstil ind med modernmælken, og han danner et solidt underlag for Zourabs virtuositet.



Full Circle har været i både TV og radio, har optrådt på de fleste større festivals, spillet med så kendte navne som The Dubliners, Run Rig, Ralph McTell (Sts. Of London) og the Commitments (filmen).

Duen har spillet for store danske erhvervsvirksomheder som Arla, Jyske Bank, Nykredit og Novo Nordisk samt ved flere lejligheder for medlemmer af den kongelige familie. ■

GUSTAV KLIMT OG JUGENDSTILEN I WIEN OP TIL 1918

Foredrag tirsdag den 23. februar 2016 kl. 19.30

Af kunsthistoriker mag.art. Signe Jacobsen

Gustav Klimt (1862-1918) var en særdeles central kunstner i Wien omkring år 1900, hvor symbolisme og Jugendstilen stod stærkt. Han var medstifter og første præsident af Wiener Secessionen – en udbrydergruppe fra det etablerede kunstnerparnas. Hans ofte guldbelagte, præcise og hyppigt erotisk ladede malerier provokerede i kejserrigets sidste dage, hvor også Sigmund Freud udviklede sine tanker om psykologiens længange og seksualitetens betydning. Han arbejdede i Wien samtidig med den banebrydende arkitekt Otto Wagner, hvis bygningers brug af dekoration og forgyldning vidner om et kunstnerisk slægtskab med Klimt. Vi vil også se på nogle af Wagners værker, samt på Klimts geniale elev Egon Schiele. Alle tre døde næsten symbolsk i 1918, hvor den gamle verden gik under, og Wiens storhed som kejserstad og fornyer af kunsten var ude. ■



Gustav Klimt: Kysset 1907-08. Olie og bladguld på lærred. 180 x 180 cm. Galerie Belvedere, Wien

GUDRUN HASLE - DEM DER KOM FØR MIG

Udstilling 1. december 2015 til 28. februar 2016

Af Teresa Nielsen, museumsleder

Her i 2015 står Gudrun Hasle (født 1979) for årets julekalenderudstillingen på Vejen Kunstmuseum. I anledning af 100-året i 2015 for kvindernes valgret stiller hun skarpt på det at være kvindelig kunstner. I mediestrømmen ser man, at hun tilmed er en engageret og succesfuld en af slagsen.

Som en hyldest til de mange kvindelige kolleger, der er gået forud, har hun givet udstillingen titlen: DEM DER KOM FØR MIG. Om målet skriver hun: "Med udstileng ønsker jeg at heder dem der kom før mig. På mange måde er det som en karliheds arklædningen og som den sidste hilse til jubilæumsåret for kvindernes valgret."

I jubilæumsåret er det oplagt at vise netop Gudrun Hasle, der på sin helt egen måde går nye veje med et ældgammelt kvindeligt arbejdsfelt: Broderiet – dog uden skønsyning i højsædet. Hun dyrker nålens og trådens langsommelige arbejdsgang til refleksion over menneskelivet med afsæt i sit eget liv og egne personlige erfaringer, som det ses i "Gudruns Livs Historie" fra 2004 (tilhører Horsens Kunstmuseum). I den 17 meter lange broderede tegneserie skildrer hun sit liv fra barndommen i et politisk engageret miljø over ungdommens møde med de mangesidede krav til krop og evner – frem mod tiden på kunstakademierne i Odense og København (2002-2008), hvor hun fandt en plads, der passede hende.

Gudrun Hasles arbejdsform kræver omhyggelige forberedelser. I den tidlige sommer blev hun færdig med det første værk til udstillingen. Som på en stor plakat har hun i venstre side syet navnene på alle de

kunstnere, der i 1895 deltog i Kvindernes Udstilling – den første store markering af, at de kvindelige kunstnere ville tages alvorligt og var på vej ind på den danske kunsts scene. I højre side står navnene på hendes kolleger, der i 1975 realiserede kvindeudstillingen på Charlottenborg. Forneden har Gudrun Hasle applikeret den flotte mælkebøtte, som Susette Holten i 1896 satte på plakaten til fordel for indsamlingen til opførelsen af Kvindernes Bygning og ovenover har hun applikeret det ene af de to røde kryds, som Lene Adler Petersen i

Susette Cathrine Holten født Skovgaard udførte i 1896 denne plakat til fordel for indsamlingen til Kvindernes Bygning. Tilhører Designmuseum Danmark. Foto: Pernille Klemp.

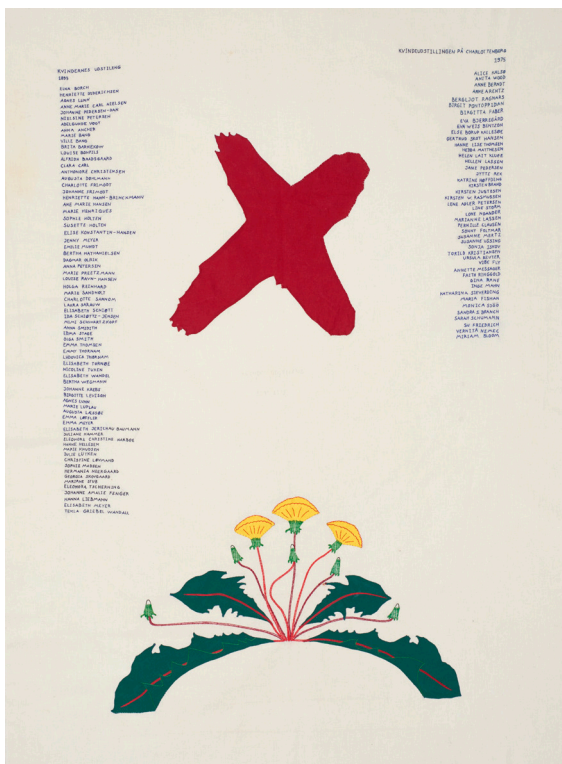


1975 satte på plakaten for udstillingen på Charlottenborg. Et andet af udstillingens specialfremstillede værker et meget stort broderi, hvor Gudrun Hasle i 1:1 kortlægger en af sine markante kvindelige kolleger; Kirstens Justesens krop, en body-mapping.

I år er der 20-års jubilæum for Vejen Kunstmuseums "Julekalenderudstillinger", hvor en eller flere nulevende kunstnere skaber en udstilling med 24 julekalenderkasser som omrejningspunkt for en helt særlig formidlings- og udstillingstradition. I december-dagene åbnes de 24 monter gradvist sammen med de tilmeldte 800-1000 lokale skolebørn. Her får børnene et uhøjtideligt og anderledes møde med den moderne kunst, hvad enten det er Eva Steen Christensen, Bjørn Nørgaard, Esben Klemann eller nu Gudrun Hasle, der fylder på. Til 2015-kalenderen har hun udtænkt en helt unik og ganske anderledes måde at bruge de 24 kasser. I dagene op mod jul opstår gradvist et additivt værk. Styk for styk samles delene på et podie. Resultatet bliver én samlet tekstil skulptur, som Gudrun Hasle selv syr. Gradvist anes konturerne af en helhed. Når december-gæsterne vender tilbage efter 2. juledag er værket fuldt på plads!

Et kendetegn ved Gudrun Hasles værker er, at hun konsekvent gør sine svagheder til styrker. Eksempelvis har hun valgt at gøre sin ordblindhed til en integreret del af sit "varemærke". I stedet for, at hun skal kæmpe med sproget, er det nu beskueren, der er sat i hendes sted i et forsøg på at afkode hendes mange meddelssomme værker.

I et interview i Alt for Damerne i 2013 berørte Gudrun Hasle arbejdet som kvindelig kunstner: "Jeg synes, at alle de ting, der er i risiko for at blive kikset er spændende. Man rammer også et større publikum med kikset kvindekunst, og man rammer dem hårdere, fordi det går helt tæt på... Det er ligesom med kærlighedssange. Hvad der er stort i den enkeltes liv kan ende med at blive patetisk for andre, så det er interessant at finde en vej uden om det. Men det er også først de senere år, at kvinder har fået en plads i kunsten. Tidligere var det svært ikke at skræmme mændene væk, fordi kvindekunst blev opfattet som noget rødstrømpeagtigt. Men med Facebook har det ændret sig. Folk er vant til at man fortæller private historier." ■



Til udstillingen på Vejen Kunstmuseum har Gudrun Hasle syet et værk med lange lister over navnene på alle de kvinder, der var med på Kvindernes Udstilling i 1895 og de, der 80 år senere tog del i kvindeudstillingen på Charlottenborg i 1975.

NIELS SKOVGAARD – ET PAR LYSESTAGER TIL SAMLINGEN

Af Teresa Nielsen, museumsleder



På Vejen Kunstmuseum spiller Niels Skovgaard en særlig rolle. Tilbage fra museets etablering har samlingen omfattet hans originaltegninger til "St. Laurentius", fortællingen om Trollden Find – oplagt at de kan opleves i mødet med Niels Hansen Jacobsens Troldespringvand! Og få kilometer borte i det historiske anlæg Skibelund Krat, står i granit Skovgaards skulpturelle hovedværk, "Magnusstenen" fra 1898. Overordnet er Skovgaard interessant, da han, som en af højskolens kunstnere par excellence, indgår i Vejen Kunstmuseums kortlægning af det hidtil underbelyste afsnit i dansk kunsthistorie: de grundtvigiansk stemte kunstnerkredse.

En del af dem hørte til guldalderens talentfulde kunstnerslægter, hvoraf mange var knyttet til Vartov og senere Immanuelskirken, hvis udsmykning står som et af Joakim og Niels Skovgaards hovedværker.

ET PAR LYSESTAGER FRA 1888

På den store nordiske udstilling i København i 1888 mønstredes for første gang det, der blev kimen til den moderne danske kunstnerkeramik. En gruppe kunstnere med Thorvald Bindesbøll som primus motor udstillede i det fællesskab, der fik navnet "Dekorationsforeningen". Som en hilsen fra dengang tonedede i maj 2015 i kataloget til Bruun-Rasmussens juni-auktion pludselig et billede frem af et par lysestager, der formodentlig var med på den legendariske udstilling. Siden er de gengivet i litteraturen om Niels Skovgaard, men har i et par generationer været ude af "museums- og udstillingsradaren". Nu måtte der slås til. Augustinusfonden var straks med på tanken, og tak for det! Som en del af museets faste samling fik de to lysestager få dage efter auktionen plads i Niels Skovgaard-afsnittet i Gallerigangen.

Der står de, brogede og farverige, som man af de gamle s/h gengivelser ikke kunne gætte, at de ville være – og kig godt efter, der er små forskelle. Eksempelvis blotter den ene væsel tænderne, mens det andet slikker sig om munden. Tidens tand har været hård ved stagerne. En ejer har fået sølvsmed Aage Weimar (1902-86) til at forsyne dem med nye lyseholdere. Tæt på bregnesnørklerne har han sat sine initialer: AAW. Det kan senest være sket i 1968, da han efter sigende nedlagde sit værksted.

Niels Skovgaard har under bunden signeret de to lysestager med monogram og datering januar 1888.



Stagerne er særlig interessante ved, at Niels Skovgaard her modellerer tredimensionelt, som ellers kun Elise Konstantin-Hansen, Susette Holten og Th. Phillipsen yndede at gøre det. Bindsbøll og de fleste af de øvrige kunstnere, tegnede og malede primært på emner, som fx Wallmanns teknisk dygtige personale drejede op for dem.

Stagerne er i Aksel Rodes bog om Niels Skovgaard fotograferet sammen med en trehanket vase. Af omtalen fremgår det, at vaserne er modelleret allerede i 1887, og at dyrene skulle være væsler. Passer det virkelig også for stagerne, er dyrenes ører ekstremt overdrevne – men det er vel netop Niels Skovgaards kunstneriske frihed at lave dem om til noget mere eventyrligt!

Bregnesnørklerne tiltaler sansen for de slyngede organiske former, og netop denne plante gik igen på en del kunsthåndværk fra tiden omkring 1900. Stagerens base er kanten rundt dekoreret med sorte fligede ornamenter, der strækker sig punktvis ind mod midten. En beslægtet dekoration ses på Skovgaards uglefad, som hænger over døren til museets Keramiksamling.

Mange af Dekorationsforeningens hovedværker blev i deres egen samtid opkøbt af kontorchef H. Chr. Christensen. 32 af dem forærede han i 1894 under ét til Kunstindustrimuseet, der i dag hedder Designmuseum Danmark – en helt enestående gave med fx seks værker af henholdsvis Susette Holten og Joakim Skovgaard og fem af broderen Niels – ud over værker af Th. Phillipsen, Ludvig Find og L.A. Ring. Disse to lysestager var ikke iblandt hans indkøb og er et par af de få resterende hovedværker fra denne stærkt inspirerede, produktive legende fase i dansk kunstnerkeramikks historie.

Lysestagerne har fået plads i en montage, hvor der i bunden står et par forarbejder til Havhestebrønden. Det ene købte Vejen Kunstmuseum i 2004 på auktion. Det andet er i foråret 2015 langtidsdeponeret fra Sorø Kunstmuseum. Havhestebrønden var omkring 1908 Skovgaards bidrag til konkurrencen om en brønd på Vesterbros Torv. Rasmus Harboes Herkulesbrønd løb af med sejren, men gode Grundtvigianere gik sammen om at få Skovgaards skitse gjort til virkelighed. I 1916 fik skulpturen plads på Kultorvet i København. Stenen viste sig at være skrøbelig, og skulpturen

Niels Skovgaards store uglefad med en diameter på 49,2 cm er fra 1888. Det har siden 2005 hængt på Vejen Kunstmuseum over indgangen til Keramiksamlingen.





Niels Skovgaard "Flaget hejses",
1901. Radering, grafisk opus 20.
Tilhører Askov Højskole.

måtte flyttes til trygge rammer i Grønnegården ved Kunstindustrimuseet, hvor den om vinteren pakkes ind i et "hus", der for snart mange år siden er tegnet af Niels Skovgaard. Midt i Vejen Kunstmuseums Skibelundsal står en gipsafstøbning i 1:1 af Niels Skovgaards oprindelige form. Den kan bruges som model til rekonstruktion af ødelagte dele påstenskulpturen i København.

På væggen ved montren hænger nogle af Niels Skovgaards grafiske blade – flere kan ses i Askov Højskoles grafiksamling, der er tilgængelig på internettet (www.grafiksamlingen.dk/vejen-kunstmuseum). Tidligere på året har Vejen Kunstmuseum fra privateje erhvervet en af Niels Skovgaards akvarelskitser til et fad med springende delfiner. Den er et fint supplement til de tre keramiske fade, der er i samlingen. Ud over uglefadet fra 1888 er der fra

samme år et fad smykket med to fisk og et fad fra 1890 med en havfrue, der i måneskin spiller harpe for et par sæler.

I sensommeren har museet erhvervet en gipsudgave af Niels Skovgaards relief "Aage og Else", som han i 1886 udførte i glaseret keramik. Det ses på væggen i Niels Skovgaards grafiske opus 20, raderingen "Flaget hejses" fra 1901.



Arbejdet med Skovgaard-samlingen er optakten til, at Vejen Kunstmuseum i 2018 sammen med Skovgaard Museet i Viborg laver en store Niels Skovgaard-udstilling. Skulle der være læsere med kendskab til Niels Skovgaard-værker i privateje, og i særdeleshed til keramiske værker og skulpturer, bedes de henvende sig til Vejen Kunstmuseum. ■

Niels Skovgaards fad med havfruen, der spiller harpe for et par sæler, er dateret maj 1890. Det måler 38,7 cm i diameter og kom til Vejen i 2005.

JULETRÆET-2015 PÅ VEJEN KUNSTMUSEUM

Af Teresa Nielsen, museumsleder

Her i 2015 fejrer Vejen Kunstmuseums "Julekalenderudstilling" 20-års jubilæum. Og i lige så mange år har der traditionen tro stået et stort juletræ midt i Skibelundsalen. Under det har der nogle år ligget snydepakker, som skolebørn har tryglet om at få lov til at åbne. Og dér under træet har klasserne hentet deres portion af årets udstillingsplakat, som de har taget med hjem - og forhåbentlig været med til at formidle årets udstilling til den undrende familie derhjemme. År efter år er stråpynt, og lyskæder taget frem. Undervejs er andre elementer kommet til som en flot, håndsytet guirlande af Dannebrogflag.

I 2015 etableres en ny tradition. År for år vil Vejen Kunstmuseum invitere forskellige personer/grupper til at pynte årets juletræ. I år har vi lagt ud med først på året at invitere "Quiltgruppen Knuden" fra Vejen til at stå for Juletræet-2015. Kontakten blev etableret gennem en af museets uundværlige frivillige hjælpere, Bente Lehmkuhl, der i sin tid syede de store flagguirlander, og hvis små håndsuede flag går som varmt brød fra museets kiosk.

Patchworkgruppens navn dækker over, at de i sæsonen mødes hver anden mandag aften på Knudepunktet, Vejens levende center for aktive ældre. Omkring bordet bliver der syet, snakket og nok også drukket en del kaffe og te.

Sammen drøftede de farve- og motivvalg i forbindelse med pyntning af det store juletræ på Vejen Kunstmuseum. De besluttede sig for et bestemt antal motiver som juletræer og stjerner samt en palet af stoffer. Der-til har de sammen syet rækker af nye flagguirlander, hvor små Dannebrogflag er syet fast på en rød-hvid-bolsjestrøbet snor.

Quiltgruppen Knudens festligt pyntede juletræ vil kunne ses i Skibelundsalen fra den 1. december og mindst frem til og med anden juledag. ■

Her i den grønne Skibelunds sal ses her Vejen Kunstmuseums juletræ den 11. december 2014. Børn fra Voruparkens Børnehave har været på besøg for at åbne dagens låge, og der blev tid til at synge et par julesange på vej rundt om juletræet.





POST

B

PP

DANMARK



DECEMBER

2015

Tirsdag den 1. – 28. februar 2016

Julekalenderudstilling med værker af Gudrun Hasle. Udstillingen rummer 24 montre, der gradvist åbnes i løbet af december, se side 18.

**Mandag den 28. – onsdag den 30.**

Kunstudstilling i Rødning Centeret.

Fernisering den 28. kl. 14-17. Øvrige dage kl. 11 - 17.

JANUAR

2016

**Tirsdag den 19. kl. 19**

Film i Rødning Centeret: Corn Island.

Tirsdag den 26. kl. 19.30

Kunstforeningens ordinære generalforsamling med efterfølgende lodtrækning, se side 10.

FEBRUAR

2016

**Mandag den 1. kl. 19**

Det andet af fire foredrag vedf Jørgen Steinicke: Portræt af folks liv. Nederlandene deles.

**Fredag den 5. kl. 19.30**

Koncert: Full Circle spiller irsk folkemusik. Let anretning i pausen. Entre: 175/200 kr. Se side 16.

Mandag den 15. – mandag den 14. marts

Udstilling. Mary Lou Nørgaard præsenterer sine malerier på Vejen Bibliotek, se side 11.

**Tirsdag den 16. – torsdag den 18.**

Museets vinterferieværksted. Traditionen tro summer museets sale i de tre dage af værkstedsaktiviteter for hele familien. Følg museets hjemmeside og dagspressen for at se indhold og tider.

Tirsdag den 23. kl. 19.30

Foredrag: Kunstneren Gustav Klimt og den østrigste Jugendstil ved kunsthistoriker Signe Jacobsen. Entre: 60/80kr. Se side 17.

Arrangementer uden piktogram eller stedangivelse foregår på Vejen Kunstmuseum



Kunst 6630, Rødning



Sydjysk Kunstforening, Galleri 46, Holsted

**VEJEN
KUNST
MUSEUM**

Østergade 4
6600 Vejen
79966940
museum@vejenkom.dk

Museets åbningstider:
Tirsdag – fredag kl. 10.00 – 16.00
Lørdag – søndag kl. 11.00 – 17.00
Mandag lukket. Gratis adgang.